

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Број: ОМБ. 8-14-О
Дана: 22.01.2014.г.
Зрењанин
Пупинова бр.14

РОДНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ У ГРАДСКОЈ УПРАВИ, ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И УСТАНОВАМА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ ГРАД ЗРЕЊАНИН

Закон о равноправности полова представља институционални и законодавни оквир за остваривање и унапређење родне равноправности у Србији. То је антидискриминациони закон који ближе уређује Уставом загарантовано право на равноправност полова. Циљ закона је ближе дефинисање садржаја политике једнаких могућности у најважнијим областима људских права (рад, запошљавање, образовање, култура, политички живот).

Локалне самоуправе имају кључну улогу у примени права на равноправност својих грађана, јер се у локалној заједници најнепосредније остварује највећи број индивидуалних права и непосредно задовољавају свакодневне потребе и интереси грађана.

На основу чл.40 поменутог закона, јединице локалне самоуправе, као и установе и организације које обављају јавна овлашћења, као и јавна предузећа, статистичке податке које прикупљају и обрађују, морају исказивати по полу.

Из тих разлога, спровела сам истраживање о родној заступљености запослених у Градској управи, јавним предузећима, установама, органима и организацијама која врше јавна овлашћења а чији је оснивач град Зрењанин. Биће приказани подаци о укупном броју запослених у наведеним установама (на неодређено и одређено време), од тога, колики је број запослених жена, број и назив руководећих радних места и број жена запослених на тим радним местима (подаци о руководећим позицијама – директорке, заменице, шефови, начелнице, извршне директорке), број чланова Надзорних и Управних одбора и број жена на позицији председнице, заменице или чланице ових тела.

Према подацима које су доставили:

1. Градска управа града Зрењанина
2. ЈКП "Пијаце и паркинзи" Зрењанин
3. ЈКП "Градска топлана" Зрењанин
4. ЈП "Дирекција за изградњу и уређење града Зрењанина"
5. ЈКП "Чистоћа и зеленило" Зрењанин
6. ЈКП "Водовод и канализација" Зрењанин
7. ЈП "Градска стамбена агенција" Зрењанин

8. Апотека Зрењанин
9. ДОМ ЗДРАВЉА "Др Бошко Вребалов" Зрењанин
10. Центар за социјални рад града Зрењанина
11. Предшколска установа Зрењанин
12. ЈП "Радио Зрењанин"
13. Културни центар Зрењанин
14. Историјски архив
15. ЈП "Туристички центар града Зрењанина"
16. Завод за заштиту спожменика културе Зрењанин
17. Народни музеј Зрењанин
18. Градска народна библиотека "Жарко Зрењанин"
19. Народно позориште "Тоша Јовановић" Зрењанин
20. ЈП " Спортски објекти" Зрењанин,

закључно са новембром 2013.г., укупан број запослених, на неодређено и одређено време, у установама и предузећима чији је оснивач град Зрењанин је 2.852 , од тога је 1.612 запослених жена и 1.240 запослених мушкараца.

Дајем табеларни приказ, појединачно, за свако предузеће и установу:

Р.бр.	Назив установе,предузећа	Број Запослених	Жене	Мушкарци	Директор	Руководеће Радно место(жене)	Управни Надзорн и Одбор (жене)
1.	Градска управа града Зрењанина	370	191	179	3 жене као постављена лица, ниједна као изабрано	28 жена као начелнице, заменице и шефови одсека	Од 9 чланова Градског већа, 2 су жене
2.	ЈП Пијаце и паркинзи	91	19	72	М	1	1
3.	ЈКП Градска топлана	133	36	97	М	6	0
4.	ЈП Дирекција за изградњу и уређење	84	44	40	М	6	1
5.	ЈКП Чистоћа и зеленило	343	82	261	М	6	0
6.	ЈКП Водовод и канализација	285	58	227	М	5	1
7.	ЈП Градска стамбена агенција	23	12	11	Ж	3	0
8.	Апотека Зрењанин	135	121	14	М	19	1
9.	Дом здравља Зрењанин	663	552	111	Ж	36	1
10.	Центар за социјални рад Зрењанин	47	39	8	Ж	7	4 1
11.	Предшколска установа	310	282	28	М	4	1
12.	ЈП Радио Зрењанин	29	16	13	М	3	1
13.	Културни центар	35	14	21	М	2	2

14.	Историјски архив	23	12	11	Ж	4	1 1
15.	ЈП Туристички центар	39	14	25	М	2	2
16.	Завод за заштиту споменика културе	13	9	4	М	0	2 1
17.	Народни музеј Зрењанин	50	27	23	М	4	2 1
18.	Градска народна библиотека	36	26	10	М	7	0
19.	Народно позориште	78	35	43	Ж	4	1 1
20.	ЈП Спортски објекти	65	23	42	М	2	1 1

Према чл.14 Закона о равноправности полова, постоји обавеза органа јавне власти да на руководећим местима и у органима управљања и надзора буде заступљено најмање 30% мање заступљеног пола, уз могућност примене афирмативних мера у складу са чл.9 Законом о државним службеницима и чл.5А Законом о државној управи. То се искључиво односи на државне органе и органе територијалне аутономије и локалне самоуправе тј. На државне службенике и државну управу, а све у циљу обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце.

Анализом података који су достављени од стране предузећа и установа чији је оснивач град, види се да се Закон , у принципу, поштовао. Међутим, ако посматрамо појединачно, видимо да поштовање форме није довољно да се раскине са стереотипима да су одређене области руковођења још увек подељена на мушка и женска.

Наиме, ако посматрамо Градску управу, видимо да од девет чланова Градског већа, две су жене и то за ресор спорта и омладине и за културу и образовање. Ниједна жена се не налази на месту заменика или помоћника градоначелника нити је задужена за област привреде, пољопривреде, инвестиција, имовине, улагања.

Иста је ситуација ако посматрамо табелу и рубрику Директора; види се да од двадесет предузећа, пет жена су директорице и то у области здравља, социјалне заштите, културе.

Када је реч о руководећим радним местима, број жена постављен на те позиције се креће око 20%, од укупног броја руководећих радних места у једном предузећу, осим у ЈКП Градска топлана у којој од деветнаест руководећих радних места шест заузимају жене где је испоштован Закон који говори о најмање 30%, али ниједна жена није члан Надзорног одбора.

Квота од најмање 30% испоштована је и у Дирекцији за изградњу и уређење града, такође и у ЈКП Чистоћа и зеленило, с тим да ниједна жена није члан Надзорног одбора. Затим, ЈКП Водовод и канализација има пет жена на руководећим позицијама од постојећих шеснаест, док је у Стамбеној агенцији директорица жена, али ниједна жена није члан Надзорног одбора.

Занимљиво је да Апотека Зрењанин има директора, али на свим осталим руководећим радним местима су постављене жене, те је овде мање заступљен пол мушки, као и у Дому здравља, с тим да од три члана Надзорног одбора два члана су мушкарци те је испоштован Закон о одговарајућем учешћу мање заступљеног пола.

Центар за социјални рад нема мушкараца на руководећим позицијама, једино Управни и Надзорни одбор имају по једног члана мушког пола.

Историјски архив има четири руководећа радна места и све заузимају жене, као и председнице Управног и Надзорног одбора.

Градска народна библиотека нема ниједну жену чланицу Надзорног одбора.

Проблем имплементације закона који регулишу родну равноправност, рецимо у локалној самоуправи, настаје ако се равноправност по полу схвати као једноставно укључивање подједнаког броја или одређеног процента жена и мушкараца у све друштвене активности и третирање жена и мушкараца на истоветан начин.

Приметан отпор изазивају одредбе Закона о равноправности полова које говоре о обавези да најмање 30% мање заступљеног пола буде на одређеним руководећим позицијама, органима управљања и надзора, јер се ово, у друштву где се културне и историјске детерминанте или навике веома тешко мењају, схвата као нешто што се намече, ангажовање "по кључу", што се показало као погрешно и што веома често не даје квалитет. Али даје шансу!

Равноправност по полу подразумева стратегију укључивања мушких и женских интереса у развојне програме у свим политичким, економским и друштвеним сферама. Ова законска решења треба схватити као стварање услова да развоју једног друштва, па тако и града, подједнако треба да доприносе и жене и мушкарци а та могућност се даје управо кроз Законе који ће се поштовати и спроводити.

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Ирена Тапавички